

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Iniciación en deportes V (Baloncesto. ou Atletismo II. ou outra) (optativa)	Código	620G01044	
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	Correo electrónico	maria.jose.mosquera@udc.es	
Profesorado	López Villar, Cristina	Correo electrónico	cristina.lopezv@udc.es	
	Mosquera Gonzalez, Maria Jose		maria.jose.mosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Na nosa sociedade o deporte é unha práctica altamente masculinizada polo que, ás veces, pérdese de vista a importancia que ten para as mulleres de diferentes idades e contextos. A sociedade actual demanda certas prácticas como as actividades de sala, natación durante o embarazo, etc. que moitas veces precisan dun ou dunha profesional con formación específica. Esta materia pretende capacitar ao alumnado que a curse para deseñar e aplicar programas de actividade física con mulleres ou con homes e mulleres aplicando a perspectiva de xénero. Aspectos que son fundamentais para a construción dun deporte máis igualitario e saudable.			
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Todos os contidos pasarían a formato online, non se modificarían. 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Todas as que non implican presencialidade. *Metodoloxías docentes que se modifican Elimínase a "Práctica de actividade física", pero non computa na avaliación. E un complemento para a realización dos traballos grupais "Experiencias de actividade física con mulleres" 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Titorías por teams ou moodle. 4. Modificacións na avaliación Exame presencial pasa a oral a través dunha plataforma ou escrito a través dunha plataforma. *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non hai modificacións, nos recursos ofrecidos pódese recurrir os que están dispoñibles online.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A5	Fomentar a convivencia, estimulando e poñendo en valor a capacidade de constancia, esforzo e disciplina dos participantes nas actividades de educación física e deportiva.
A6	Deseñar e ordenar estratexias e espazos de aprendizaxe que respondan á diversidade social (sexo, xénero, idade, discapacidade, culturas?) e ao respecto dos dereitos que conforman os valores que aporta a educación física e deportiva á formación integral dos cidadáns.

A25	Identificar e comprender os requisitos psicomotores e sociomotores das habilidades deportivas, executando basicamente as habilidades motrices específicas dun conxunto de deportes, considerando as diferenzas por xénero.
A26	Identificar e aplicar as peculiaridades didácticas de cada especialidade deportiva na intención pedagóxica dos diferentes ámbitos de intervención.
B15	Comprender e saber utilizar as importantes posibilidades que a educación física e o deporte teñen para xerar hábitos sociais e valores democráticos (coeducación de xéneros, respecto á diversidade social e cultural, cooperación, competición respectuosa, compromiso co contorno?).
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Comprender como a socialización condiciona diferenzas entre xéneros e que consecuencias se derivan cara a práctica física		B15	C4
Coñecer, analizar e valorar a participación das mulleres en actividades físico deportivas ao longo do ciclo vital.	A6 A25 A26		
Analizar programas de actividade físico deportiva específicos para mulleres ou coeducativos	A5 A6 A25 A26	B15	C4
Reflexionar sobre as particularidades da práctica deportivas das mulleres nas diferentes etapas das súas vidas.	A26	B15	C4
Coñecer e promover os dereitos e deberes das mulleres e a súa contribución na construción da sociedade.		B15	C4

Contidos	
Temas	Subtemas
A importancia da actividade física con perspectiva de xénero.	A necesidade dunha ciencia con perspectiva de xénero. A influencia da cultura de xénero na vida e na práctica física de mulleres e homes. A actividade física en diferentes momentos da vida das mulleres. Os abusos, violencia e sexismo como elementos dunha mala praxe.
Esteriotipos de xénero e actividade física.	A problemática das desigualdades. A construción social de xénero no deporte.
Programas específicos de actividade física para mulleres e programas coeducativos	Proxectos de intervención desde a perspectiva de xénero. Xogos e actividades de concienciación para desenvolver a cultura de xénero. Xogos e deportes alternativos e coeducativos.
Coeducación emocional	Explorar as competencias emocionais necesarias para facilitar o desenvolvemento integral e igualitario de nenas e nenos. Coñecer a importancia da aprendizaxe das emocións e sentimentos para a igualdade de xénero. Favorecer o desenvolvemento das competencias emocionais aplicadas na coeducación. Visibilizar programas de coeducación e educación emocional

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Práctica de actividade física	A26	4	4	8
Sesión maxistral	A6 A25 A26 B15 C4	20	20	40
Aprendizaxe colaborativa	A5 A6 A26 B15	0	30	30
Estudo de casos	B15 C4	4	16	20
Proba de discriminación	A6 B15 C4	4	8	12
Traballos tutelados	A6 A25 A26 B15 C4	10	28	38
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Práctica de actividade física	Serán sesións nas que tanto dirixirán as profesoras como se pedirá a colaboración do alumnado para preparar pequenas tarefas de aplicación práctica.
Sesión maxistral	Será participativa.
Aprendizaxe colaborativa	Empregarase a aprendizaxe entre iguais como unha ferramenta fundamental.
Estudo de casos	Elaboración de itinerario deportivo personal aplicando conceptos de xénero: - Debe seguir o índice dos conceptos que se colgará en moodle, coa numeración establecida e a denominación de cada concepto (non facer modificacións no índice) - Extensión: 6 páxinas (3 a dobre cara) Optativo para matrícula
Proba de discriminación	Exame no que o alumnado demostrará que asimilou conceptos básicos e fundamentais da materia. Será unha proba "verdadeiro-falso".
Traballos tutelados	O alumnado, por grupos, será titorizado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Ao longo do curso o alumnado recibirá orientacións para o desenvolvemento do traballo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A6 A25 A26 B15 C4	- Traballos grupais (6 puntos): -Experiencias coeducación. -Deportes alternativos coeducativos. -Experiencias de actividade física con mulleres. -Cuadernillo coeducación (2 puntos).	80
Proba de discriminación	A6 B15 C4	Exame no que o alumnado debe demostrar que domina os fundamentos da materia.	20

Observacións avaliación

O "itinerario deportivo" poderase entregar nos casos das persoas que queiran optar a matrícula de honra:

* Debe seguir o índice dos conceptos que se colgará en moodle, coa numeración establecida e a denominación de cada concepto. Non se admiten itinerarios con modificacións no índice: na orde e na denominación de conceptos.

* Extensión: 6 páxinas (3 a dobre cara). Non se admiten itinerarios con máis páxinas das indicadas.

* Entrega: A determinar.

A asistencia ás sesións presenciais da materia é obrigatoria, é preciso ter un 70% de asistencia. Para facer media é preciso aprobar cada unha das partes da avaliación.

Na segunda oportunidade de (xullo) gardarase a nota das partes superadas. Para os cursos sucesivos non se gardará ningunha nota.

O alumnado que non cumpla cos requisitos plantexados terá que realizar un exame final na segunda oportunidade.

O alumnado a tempo parcial realizará a mesma avaliación que o alumnado a tempo completo.

En todos os traballos esixirase o uso de linguaxe inclusiva.

Coa finalidade de

mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería convinte que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto a participar no proceso de avaliación das materias cursadas? e cuxa chamada realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

Fontes de información

Bibliografía básica

· Al Adib Mendiré, Miriam (2019). Hablemos de Vaginas. Madrid: Oberón Fernández García, Emilia. (2010). Guía PAFIC para la Promoción de la Actividad Física en Chicas. Madrid: Instituto de la Mujer del Ministerio de Igualdad. - Jenainati, Cathia e Groves, Judy (2010). Feminismo. Una guía ilustrada. Madrid: Tecnos.- López Villar, Cristina (2017). Pioneiras do deporte en Galicia. A Coruña: Deputación da Coruña.- Maraón, Iria (2018). Educar en el feminismo. Barcelona: Plataforma editorial.- Martín, Montserrat y Juncá, Albert. (2014) El acoso sexual en el deporte: el caso de las estudiantes-deportistas del grado de Ciencias de la Actividad Física y el Deporte de Cataluña. Apuntes. Educación Física y Deportes, n.º 115, pp. 72-81.- Martín, Montserrat; Soler, Susanna y Vilanova, Anna (2017). Género y Deporte. En Manuel García Ferrando; Núria Puig; Francisco Lagardera; Ramón Llopis y Anna Vilanova (Comps). Sociología del deporte. Madrid: Alianza Editorial. - Mosquera, María José; Lera, Ángela y Sánchez, Antonio (2000). Noviolencia y deporte. Barcelona: Inde. - Mosquera González, María José (2014) ¿Las mujeres no hacen deporte porque no quieren? ¿Los hombres practican el deporte que quieren? El género como variable de análisis de la práctica deportiva de las mujeres y los hombres. En María José Mosquera (Coordinadora). IV Ciclo de Conferencias: Xénero, Actividade Física e Deporte (2013-2014). Universidade da Coruña. Servizo de Publicacións. https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/13594/IV_XEAFD_art_5.pdf;jsessionid=5AD9DA88777A1E531023141A7293328B?sequence=1- Murnau, María (2018). Feminismo ilustrado: ideas para combatir el machismo. Barcelona: Montena.- Ogando, Leticia. (2018). Estrategias de empoderamiento de las adolescentes en el ámbito de la actividad física en la educación secundaria. En Marta Bobo. (Coord). VI e VII Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte (2015-2016/2016-2017). Universidade da Coruña-Servizo de Publicacións. - Piedra, Joaquin. (2016). Deporte y género. Manual de iniciación. Barcelona: Inde.- Piedra, Joaquin. (2015). Masculinidades en Educación Física. El nuestro es un deporte de "machos". En Marta Bobo. (Coord). V Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte (2013-2014/2014-2015). Universidade da Coruña-Servizo de Publicacións. - Piedra, Joaquin; Ramírez-Macías, Gonzalo y Latorre, Águeda (2014). Visibilizando lo invisible: creencias del profesorado de educación física sobre homofobia y masculinidades. Retos, nº 25, pp. 60-66. - Púig, Núria y Mosquera, María José (2017). Edad y Deporte. En Manuel García Ferrando; Núria Puig; Francisco Lagardera; Ramón Llopis y Anna Vilanova (Comps). Sociología del deporte. Madrid: Alianza Editorial. - Saini, Angela (2018). Inferior. Cómo la ciencia infravalora a la mujer y cómo las investigaciones reescriben la historia. Madrid: Kadmos. - Soler Prat, Susanna. (2015). Estrategias de promoción del deporte femenino. En Marta Bobo. (Coord). V Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte (2013-2014/2014-2015). Universidade da Coruña-Servizo de Publicacións. - Varela, Nuria (2017). Feminismo para principiantes (Cómic). Barcelona: Ediciones B.- Vicente-Pedraz, Miguel; Brozas-Polo, María Paz (2017). Sexo y género en la contienda identitaria del deporte. Propuesta de un debate sobre la competición deportiva. CCD 35, 101-110

Bibliografía complementaria	<p>. Asociación de profesores de Educación Física. Recuperado de http://www.apefadal.es/ Bertherat, Therese y Berstein, Carol. (2006). El cuerpo tiene sus razones. Barcelona : Ediciones Paidotribo Ibérica.. Brinquedia (2007). Xogos tradicionais para maiores, para nenas e para nenos. Recuperado de http://www.xogostradicionais.gal/- Del Castillo, M. (2014) El socorrismo desde el punto de vista del género: la idoneidad de la mujer como socorrista. En Mª J. Mosquera (coordinadora). IV Ciclo de Conferencias: Xénero, Actividad Física e Deporte (2013-2014). Universidad de A Coruña. Servicio de Publicaciones. - Del Olmo, C. (2013) ¿Dónde está mi tribu? Madrid: Clave Intelectual.- Equipo Plantel (2018). As mulleres e os homes. Galicia: Catroventos.- Favilli, Elena (2018). Cuentos de buenas noches para niñas rebeldes: 100 historias de mujeres extraordinarias. Barcelona : Planeta. · Gastineau, Bernadette (1014). Yoga y Perineo. Barcelona: Obelisco· Germain, Patrick (1993). LA armonía del gesto. Barcelona: Ed. La liebre de marzo.- Hodges, Kate e Papworth, Sarah (2018). Vidas extraordinarias. Lazos entre mujeres que han cambiado el mundo. Madrid: Planeta. - Izquierdo, C. y De Galarreta L.R. (2018) ¿Soy yo o es que aquí hace mucho calor? Barcelona: Planeta.- Northrup, Chistiane.(2006). Cuerpo de mujer, sabiduría de mujer. Barcelona: Ediciones Urano.- Schatz, Kate (2018). Mujeres radicales del mundo: artistas, atletas, piratas, punks y otras revolucionarias que han hecho historia. Madrid: Capitán Swing.· Sparrowe, Linda y Walden, Patricia (2004). El libro del yoga y de la salud para la mujer. Madrid: EDAF, Luz de Oriente- Uve, Sandra (2018). Supermujeres, superinventoras. Ideas brillantes que transformaron nuestra vida. Madrid: Planeta.· Valls-Llobet, Carme.(2010). Mujeres, salud y poder. Madrid: Ediciones Cátedra. Valls-Llobet, Carmen (2018). Medio ambiente y salud. Mujeres y hombres en un mundo de nuevos riesgos. Madrid: Cátedra. · Varios (2007). Libro de entrenamiento para la espalda. Barcelona: Ed.Paidotribo</p>
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías